

Trends in International Migration: SOPEMI - 2004 Edition

Summary in Swedish

Tendenser inom gränsöverskridande migration: SOPEMI – 2004 års upplaga

Översikt på svenska

ALLMÄN INTRODUKTION

Av John P. Martin

Direktör, Sysselsättning, arbetsmarknad och sociala frågor

Även om den gränsöverskridande migrationen har fått ny innebörd, är data om företeelsen ofullständiga och bristfälliga.

Även om frågan om den gränsöverskridande migrationen har fått en ny innebörd mot bakgrund av åldrande befolkningar och de nationella ekonomiernas ökande globalisering, fortsätter migrationsstatistiken beklagligtvis att vara ofullständig och bristfällig. Det finns flera orsaker till detta, exempelvis inskränkningar på grund av institutionella faktorer som sammanhänger med insamling av statistik (från folkbokföringsregister eller folkräkningar, uppehålls- och arbetstillstånd eller mantalsskrivningar, beroende på berört land), skillnader i fråga om uppehållstillståndens längd från land till land för migrationsrörelser av samma typ samt de olika sätten att handha migrationen (frågan om immigrationen ska vara temporär eller permanent, hur lätt eller svårt det ska vara att naturaliseras, om en statusändring är möjlig under en migrerande persons uppehåll osv.).

---

*För att bidra till ett avhjälpande av denna
brist har OECD nyligen sammanställt en ny
databas...*

Exaktare och ajourhållen statistik kan bidra till framtagning och införande av en immigrations- och integrationspolitik, som bättre passar dagens geopolitiska, demografiska, ekonomiska och sociala realiteter. Att genomföra särskilda studier, i synnerhet genom studium av längre perioder, och förbättring av jämförbarheten hos statistiken för den gränsöverskridande migrationen, är en krävande arbetsuppgift. Mot den bakgrunden utgör 2004 års upplaga av OECD-rapporten *Trends in International Migration* ("Tendenser i gränsöverskridande migration") ett betydelsefullt bidrag, i det att den redovisar resultat hämtade från en ny immigrantdatabas och uppdaterar – med hjälp av en serie rutor – om de viktigare frågorna och utmaningarna kring migrationsmätningen.

---

*... som är inriktad på utlandsfödda med
avseende på bosättningsland och födelseland.*

De viktigare bosättningsländerna i OECD (Australien, Kanada, USA och Nya Zeeland) publicerar statistik om *invandrare* (de utlandsfödda), medan de europeiska och asiatiska OECD-länderna i stället använder begreppet *utlänningar* (ett kriterium baserat på medborgarskap). Denna skillnad är symptomatisk för svårigheterna att harmonisera migrationsstatistiken. För första gången koncentrerar man sig i denna upplaga av *Trends in International Migration* på personer födda utomlands och redovisar jämförbar statistik för dem, med avseende på bosättningsland och födelseland, för 29 OECD-medlemsländer. Tack vare dessa data kan man ge en detaljerad och tillförlitlig bild, där man jämför immigrantpopulationer i OECD:s medlemsländer och värderar de kumulativa resultaten av rörelser inom och in till OECD-området under senare decennier.

---

*Andra frågor i anslutning till
migrationsstatistik diskuteras också.*

De jämförbarhetsproblem som är svårast att lösa är de som gäller flödesstatistik och de som avser vissa, specifika migrantgrupper, t.ex. asylsökande, studenter och odokumenterade migranter. Dessa frågor diskuteras i en serie rutor i rapportens första avsnitt. Deras gemensamma tema är migrationsstatistikens utformning och svårigheterna i samband med den. Följande frågor diskuteras: 1) Hur mäter man migrationsströmmar? 2) Är asylsökande verkligen invandrare? 3) Hur mäter man invandrapopulationen? 4) Hur mäter man nettomigrationen? 5) Är det lämpligt att jämföra arbetslöshetsgraden bland utlänningar med den bland de infödda? 6) Hur många illegala migranter finns det? 7) Hur många utlänningar får medborgarskap i sitt värdland? Med hjälp av informationen i dessa rutor är det möjligt att upprätta ett inventarium över de metoder och den praxis som används vid beskrivning och analys av migrationens karaktär och att föreslå några

möjliga forskningslinjer för att förbättra våra förutsättningar att uppnå en djupare insikt i migrationsfenomenet.

Specialkapitlet om räkning av invandrare och flyktingar i OECD ger för första gången, en skattning av antalet invandrare och landsflyktiga per ursprungsland och utbildningsnivå.

I specialkapitlet *Counting immigrants and expatriates in OECD member countries: a new perspective* finns skattningar av antalet landsflyktiga, sorterade per ursprungsland (både från OECD-länder och från andra länder), vilket ger en bättre insikt i den mycket omdebatterade frågan om de högutbildade arbetstagarnas internationella rörlighet och dennas effekter på respektive ursprungsland, med andra ord, debatten om "brain drain". Resultaten av den analys som görs i kapitlet visar att 1) den procentuella andelen för dem som fötts i andra europeiska OECD-länder är markant högre än den för utlänningar som bor i dessa länder (Tyskland, Sverige och Österrike), 2) den gränsöverskridande migrationen tenderar att vara vanligare bland högutbildade arbetstagare, 3) i de flesta av OECD-länderna överstiger antalet invandrare med postgymnasial utbildning antalet utvandrare med samma utbildningsnivå, och 4) bland icke-medlemsländer är det de små länderna och de mindre utvecklade länderna, i synnerhet i Afrika och Karibien, som särskilt berörs av den högutbildade arbetskraftens internationella rörlighet.

Rapporten understryker en färsk tendens mot stabilisering av migrationsströmmar...

Såsom sker varje år, analyserar man i den senaste rapporten tendenser i migrationsrörelser och migrationspolitik. Efter flera års ökning har den gränsöverskridande migrationen mot OECD:s medlemsländer visat en tendens till stabilisering åren 2002-2003. Strömmen av asylsökande har kraftigt minskat, t.ex. till Storbritannien eller Nederländerna, och detsamma gäller för familjeåterföreningsmigrationen i vissa OECD-länder (t.ex. i Danmark). Å andra sidan svarar den arbetsmarknadsrelaterade migrationen, i synnerhet de högutbildades migration, för en växande andel av den gränsöverskridande människoströmmen. Den ökade inströmmingen av utländska studenter, exempelvis till Australien och Frankrike, och av säsongarbetare, särskilt till Tyskland och Storbritannien, är en del av samma utveckling.

... och den stora andelen kinesiska och ryska medborgare i migrationsströmmar på senare tid.

Migration från näraliggande länder och migration, som beror på traditionella historiska band mellan länderna, dominerar. Rapporten betonar vissa nationaliteters stora andel och analyserar i synnerhet den senaste tidens migrantströmmar från Kina och Ryssland. Översikten kompletteras med en analys av fyra regioner: 1) Central- och östeuropeiska länder mot bakgrund av deras anslutning till Europeiska unionen, 2) Ost- och Sydostasien, 3) Sydamerika och 4) Afrika söder om Sahara.

Andelen utlänningar i den förvärvsarbetande befolkningssdelen ökar, men kvinnor och ungdomar möter svårigheter när de vill ta sig in på arbetsmarknaden...

En undersökning av OECD-ländernas arbetsmarknader tyder på att i de flesta av dem fortsätter andelen utlänningar och invandrare i arbetskraften att växa, en trend som inte har påverkats av den senaste lågkonjunkturen. I rapporten analyseras också den procentuella andelen av utlänningar som förvärvsarbetar och de viktigaste faktorerna som påverkar dem. Denna analys riktar strålkastarljuset mot vilka typer av svårigheter – och dessa svårigheters storlek – som invandrarna ställs inför när de ska ta sig in på arbetsmarknaden till fullo, särskilt kvinnor och ungdomar.

... trots nya åtgärder för att hjälpa dem med detta.

Rapporten innehåller också en inventering av de viktigare migrationspolitiska program som antagits av OECD:s medlemsländer. Åtskilliga länder har vidtagit nya åtgärder, som syftar till att stödja utlänningars och invandrades integration i sina samhällen. Dessa kan sammanfattas med formeln “information, incitament, sanktioner”. Bland de åtgärder som vidtagits av medlemsländerna kan nämnas inrättandet av särskilda organ för uppföljning av invandrarernas integration (exempelvis i Frankrike och Portugal), reformering av integrationsprogram för nykomlingar (Nederländerna, Norge och Kanada), och förstärkning av åtgärderna för bekämpning av diskriminering (se i synnerhet Europeiska unionens nya direktiv). Medlemsländerna intar också ståndpunkten att om de förbättrar styrningen av immigrationsströmmarna, får de större möjligheter att förbättra de legala invandrarernas levnadsförhållanden och tillvaro.

I rapporten finns också fakta om de enskilda länderna med detaljerade beskrivningar av de nyare utvecklingstendenserna med avseende på migrationsrörelser och migrationspolitik. Statistikbilagan i slutet av publikationen innehåller statistik om strömmar, antalet invandrare och utlänningar samt naturaliseringar.

© OECD 2005

Denna översikt är inte en officiell OECD-översättning.

Mångfaldigande av översikten får ske på villkor att OECD:s upphovsrätt och titeln på originalpublikationen anges.

Mångspråkiga översikter är översatta utdrag ur OECD-publikationer som ursprungligen publicerats på engelska och på franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel på adressen

www.oecd.org/bookshop/

Närmare upplysningar lämnas av OECD:s enhet *Rights och Translation*, under *Public Affairs och Communications Directorate*.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights och Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
F-75116 PARIS
Frankrike

Besök vår nätplats www.oecd.org/rights/

